ЖУРНАЛ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ
МОЛОДШИХ КЛАСІВ

9

ВЕРЕСЕНЬ

Барвінок

ISSN 0132—5930

«За коляской
бежала и лялася
собачка из
панськой породы..»

дивись стор. 10

1990

Василь СКУРАТІВСЬКИЙ

ОСІННІЙ ЧАС — СІМ ПОГІД У НАС

Довгими журавлиними ключами літо вже одлетіло у вирій. Рожевощока осінь, як справжня господиня, почала наводити лад: позолотила гаї й діброви, запросила в гості ранкову прохолоду з густими туманами та крихкою памороззю.

Але варто виглянути з-над осель мружливому сонечкові, як на душі розвидняється. Саме під цю пору припадає «молоде» бабине літо. Довкола пливе безліч срібних павутинок. Їхні тендітні ниточки немовби нагадують: милуйтеся останнім справжнім літеплом. Мине тиждень-другий, і осінь увійде у свої законні права.

Зрештою, селяни знають про це й самі. Вони поспішають, щоб до 14 вересня повністю обсіятися озиминою. В цей день, тобто на Семена, у давнину запалювали посвіт — пристрій, котрим освітлювали помешкання.

Крім того, із днем Семена пов'язана ще одна урочистість. Це був перший день Нового року. З прийняттям християнства новолітування перенесли з весни на осінь. Особливо урочисто це свято відзначали в Києві. В центрі міста влаштовували ялинку, запалювали свічки, і городяни цілу ніч розважалися піснями, танцями, вертепними виставами.

Традиційно осінь вважалася порою статків. Недаремно ж мовиться: хто цілий рік не байдикує, той навіть у березні не голодує. Воно й справді так, адже засіки наповнені новим врожаєм, удосталь свіжих овочів і фруктів. Але хоч яке велике те багатство, зимі та весні часто і його мало. Тому завбачливі господарі нагадували: «Восени будь щедрим, а взимку — ощадливим». Та все ж найточніше таке прислів'я: берися, бо зима прийде, хоч і схочеш узятися, то не візьмеш!

Що б там не було, але осінь багата не тільки дарами ланів і садів. З її приходом змінюється і природа. Збираючись до школи, ви маєте пам'ятати мудру народну п вчанку: осінній час — сім погід у нас: сі гріє, віє, туманіє, шумить, гуде, ще й зг ри йде.

Багато жолуддя — на холодну зиму і врожайте літо.

Рясно защедрила горобина і завчасно почервоніла — на сувору зиму.

Щедро вродили горіхи на ліщині — зима має бути сувора й сніжна.

Осінь бідна на гриби, то зима буде багата на сніг і морози.

На мурашниках великі «подушки» — сувора буде зима.

Якщо багато павутиння і шпаки не поспішають відлітати — осінь буде тривала.

Якщо виросли шишки на ялинах знизу — на ранні морози, а зверху — на ранній кінець зими.

Малюнок О. ПРАХОВОЇ

ЦІКАВЕ РИБЕНЯ

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

Малюнки О. АБЕСИНОВОЇ

Казка

В одному великому ставку жило зовсім маленьке рибеня.

У природі тоді саме стояло літо.

З води рибеня бачило веселе сонце в далеких небесах і звішене вербове віття біля берега.

Цілими днями рибеня привільно плавало біля верб і з цікавістю визирало на берег: а що воно там відбувається?

А на березі з довгими вудками у руках сиділи вусаті рибалки, з нявкотом блукали вусаті коти й мекали рогаті кози. Далі від берега лежала в хмарах куряви дорога, і по ній з гуркотом пролітали вантажівки, тріщали мотоцикли, гасали на велосипедах хлопчаки.

А далі...

А далі рибеняті не було видно.

І воно дуже сумувало з того.

Рибеня не раз бачило, як дорослі великі риби пірнали глибоко, аж до дна, розганялися там і стрімко злітали вгору над водою. Ото, мабуть, устигали всього побачити! Їм же ж видно ставало аж туди, далеко за дорогу.

Подивилося-подивилося на їхні стрибки рибеня та й собі стало вчитися.

Пірне і стрибне вгору. Пірне і стрибне. Пірне і стрибне...

І все стрибає найближче до берега, щоб аж на дорогу дострибнути. Придумало собі, що вискочить із води аж за верби та й вистрибом по дорозі погуляє.

Дивилися-дивилися великі дорослі риби на те стрибання й осудливо головами похитували, аж хвилі від того похитування по воді. Похитували головами й приказували: «Ой, не доведе до добра оте стрибання!»

А рибеня їх і слухати не хотіло.

«Звідки вони можуть знати? — думало воно.— Просиділи весь вік у воді, нічого не бачили, ще й інших навчають: «Не доведе до добра! Не доведе до добра!» Доведе. Я краще за них знаю!»

Отак собі думало ще й уголос приказувало цікаве вперте рибеня.

Приказувало у воді, аж бульбашки йому з рота летіли.

Вилітали бульбашки з рота й плавали, як прозорі горошини, під вербовим віттям.

А рибеня стриб та стриб. Уже аж до гілля дострибувало і хвостиком маленьким проти сонця поблискувало та помахувало.

Рибалки навіть про вудки свої забули й на нього задивилися. В них од захоплення аж вуса ворушилися. А коти при березі принишкли, тільки очима за рибеням водять. Ото, думають, маленька пожива нам була б. Один навіть стрибнув між вербове віття, щоб упіймати рибеня на льоту. Але воно вже зникло у хвилях, а котяра булькнувся у воду і розпачливо занявчав, ніби вредні хлопчиська тягли його за хвоста.

Всі рибалки з нього дружно реготали, і риби глузливо хвостами замахали.

А рибеня — знай своє — все стриб та стриб.

І дострибалося, бідолашне...

Аж на берег вилетіло й упало в кропиву.

Сіпнулося там, щоб стрибнути назад у воду, а воно чомусь не стрибається.

— Ой,— жалібно промовило рибеня,— що ж тепер зі мною буде?!

Прошелестів над ним вітер і не відповів нічого.

— Допоможіть! Допоможіть! — прошепотіло рибенятко.

Прогурчала недалеко машина й нічого йому не відповіла.

— Правду казали великі дорослі риби,— заплакало рибенятко.— Не довело до добра отаке стрибання! Якби я знало, я б сюди зовсім не стрибало...

Але ніхто його не чув і ніхто не йшов порятувати.

Тільки коти вусами в усі боки повели, вуха нашорошили, очима поблимали й дружно кинулися в кропиву.

Вже давно і з'їли б горопашне рибенятко, але сварку між собою затіяли.

— Це моя здобич! — голосно нявчав кожен, дряпав під собою кігтями землю.

Так і не підпускали вони один одного до рибеняти, вже в них навіть і до бійки йшлося. А рибеня зіщулилося, хвостик під себе підібгало, очка заплющило й шепотіло:

— От мене й не буде... Плаватимуть риби у ставку, а я вже ніколи не плаватиму й не побачу з води радісного сонечка... Як же це несправедливо!..

Так, це було б дуже несправедливо.

Але саме так воно й сталося б, якби на ту пору не їхав побіля берега хлопчик на велосипеді.

Побачив він котячу веремію і засміявся.

— Що,— каже до котів,— б'єтеся за кропиву?

А потім згадав, що коти кропиви не їдять.

«Чого ж це в них таке зчинилося? — подумав.— Щось же таке в кропиві є...»

І побачив він перелякане рибенятко, що вже й дихати перестало.

Доторкнувся до кропиви, й ужалила вона йому пальці. Як вогнем обпекло. Інший сів би на велосипед і поїхав би — сказано ж, кропива люта.

Але хлопчик був добрий і сміливий.

— Жали! Жали! — загукав він крізь сльози.— Я ж не можу рибенятко в біді кинути.

І дістав рибеня.

І кинув у воду.

Коти повели за ним очима, доки не булькнуло, і розчаровано нявкнули.

— Отак! — сказав їм хлопчик.— І не соромно вам зуби гострити на манюпусіньке?! Розбійники хвостаті!

А рибенятко з-під лагідної хвилі йому гукнуло:

— Дякую тобі, хлопчику! Дякую!..

Чи почув його хлопчик — не знаю.

Але радісні бульбашки на воді він побачив.

Сів на велосипед, свиснув та й поїхав.

Чи ви його ніде не зустрічали?

Борис ХАРЧУК

Калина

Бабуня Настя нічого так не любить, як садити дерево. Вона каже:

— Завжди знайдеться місце, де його посадити. А хто за це не дбає, той або байдужий, або сліпий до краси.

Коло бабуниної хати ростуть вишні. За порогом повно квітів. Біля хвіртки — кучерявий бузок. А від вулиці — явори.

Позаторік бабуня принесла з лісу й посадила під вікном тонке деревце. Доглядала його, підливала. Воно прийнялося. Але першої весни не цвіло. Тільки озеленіло.

Другої весни викинуло білі китиці. Всі побачили, що це — калина.

Минається зима, настає тепло — і хати бабуниної не видно. Цвітуть білі вишні, пахне ліловий бузок, гіацинти, нарциси. Згодом жоржини тягнуться до порога. А явори шумлять.

Та найбуйніше квітує калина. Соловейко звив на ній гніздо. Він тьохкає, а калина цвіте й заглядає у вікно. Соловейко тьохкає, поки калина не перецвіте.

Кінчається літо.

З кожної гілочки на калині звисають важкі червоні грона.

Сюди прилітають журавлі. Вони збираються у вирій. Сідають на калииу, дзьобають калинові ягідки.

Бабуня Настя дивиться на них і наказує:

— Наїдайтеся, щоб вам було неголодно летіти в далекі краї... Летіть, та не баріться там...

А серед зими з'являться поласувати калиною снігурі.

Отак і живе бабуня Настя — з деревами, квітами і пташками.

Малюнок О. МАМАЄВОЇ

Друже!
Перед тобою не просто кольорові плями, а малюнок-загадка. Акуратно виріж всі частини малюнка, склади їх правильно, і ти дізнаєшся, як перемогти в одному змаганні на швидкість!

Малюнок Г. МОСКВІТІНОЇ

От ви й знову, любі друзі, пішли до школи. Мабуть, кожен із вас на все життя залам'ятав свій перший прихід у перший клас. Адже така подія у кожної людини буває лише раз у житті, тож і запам'ятовується назавжди.

Згадують про свої школи і дорослі, котрі пишуть для вас веселі, мудрі й дотепні книги. От я й хочу запропонувати вам розповіді трьох відомих дитячих письменників — нашого славетного гумориста Остапа Вишні, російського письменника Олександра Волкова, казки якого про Чарівника Смарагдового міста всі ви, мабуть, чудово знаєте, і німецького письменника Еріха Кестнера, автора всесвітньовідомих книжок про пригоди Еміля та детективів, про летючий клас та багатьох-багатьох інших.

А коли ви прочитаєте їхні спогади і трохи відпочинете від сміху й веселощів, пригадайте, які веселі й кумедні історії траплялися з вами чи вашими друзями у школі,і напишіть мені. Кращі з них будуть надруковані в нашому журналі.

Ваш Барвінок

Малюнки О. ПЕТРЕНКА

Остап ВИШНЯ

...Усього першого диктанту я не пригадаю, але пам'ятаю одну його фразу дуже добре.

Диктувалося російською мовою, бо шкіл на рідній українській мові за царя на Україні не було...

«По полю ехала с господами коляска, запряженная четвериком великолепных лошадей. За коляской бежала и лаяла собачка испанской породы...»

На другий день Марія Андріївна принесла перевірені наші зошити з диктантом.

Почала говорити про те, що написали ми перший диктант не дуже, сказать, удало, помилок багатенько, а коли згадала про оту коляску з господами та з собачкою «испанской» породи, не витримала, залилася веселим сміхом, сміх перейшов у кашель, з очей полилися сльози, і вона вже просто впала в крісло.

— Ну, що ви понаписували?! О, Господи! І де ви таке чули?

Ми понаїжачувалися...

— Вас шістнадцять учнів, і п'ятнадцять із вас понаписувало: «...За коляской бежала й л а я л а с я собачка из панськой породы...» Де ви чули, що є на світі собаки панської чи не панської породи і щоб вони лаялися? Порода «испанская», є така країна — Іспанія, а собаки не «лаються», а «лают», по-нашому — гавкають...

— Зрозумів? — запитала вона мене.

— Та не дуже, Маріє Андріївно! Я собі думав, пани їдуть, то й собака в них панської породи, а батько часто говорять, що їх то пан, то барин лають, я й думав, що коли пани лаються, то й собаки їхні не кращі за них і теж лаються...

Олександр ВОЛКОВ

...Ми прийшли до вчительської, де інспектор проекзаменував мене. Я стояв з опущеною головою біля великого столу, вкритого зеленим сукном, і вправно читав сторінку з «Рідного слова» Ушинського.

— Відмінно, чудово! — вигукував добренький Олександр Іванович.

— А я й по письмовому можу! — похвалився я, підбадьорений успіхом, і, перш

ніж мене встигли зупинити, відкинув палітурку книжки і почав читати нерівні рядки, писані кострубатим дитячим почерком:

«Сія книга моя, хазяїн їй я. Хто візьме її не спитавшись, той зостанеться без носа. А хто візьме її ненароком, той зостанеться безоким...»

— Досить, Сашко, досить! — розреготалася молоденька вчителька. — Бачимо, що вмієш...

Переклад з російської

Еріх КЕСТНЕР

Я дуже охоче ходив до школи і за всі шкільні роки не пропустив жодного дня... Кожного ранку з ранцем за плечима я виходив з дому незалежно від того, чи був я здоровий, чи застуджений, чи боліли в мене гланди, чи зуби... Але один-єдиний раз я ледь не капітулював. Винен у цьому нещасний випадок, а трапився він так.

У суботу я був на гімнастиці, по дорозі додому забіг купити недільний букетик квітів і, увійшовши в під'їзд, почув, що двома-трьома поверхами вище шваброю миють східці. Знаючи, що черга прибирати була мамина, я, стрибаючи через дві сходинки, кинувся нагору, голосно й радісно кричачи: «Мамо! Мамо!», підсковзнувся і, все ще кричачи і тому з відкритим ротом, буцнувся підборіддям об сходинку. Сходи були кам'яні, а мій язик — ні.

Це була жахлива історія. Я прокусив собі краєчок язика...

Проте в понеділок вранці, з тремтячими коліньми і проти волі батьків і лікаря, я пішов до школи!..

Язик загоювався півтора місяця. Три тижні я харчувався молоком, яке смоктав крізь скляну трубочку. І ще три тижні харчувався молоком з накришеними в нього сухариками...

Язик не довелося зашивати. Зосталися два рубці, ліворуч і праворуч. За десятиліття вони поменшали. Тільки не вимагайте, щоб я вам демонстрував рубці! Я не показую язика своїм читачам.

Переклад з німецької

СЛУХНЯНА

Першокласниця приходить зі школи, а мама питає:

— Оленко, а хто за тобою сидить?

— Я не знаю, бо вчителька казала, що назад обертатися не можна.

«КМІТЛИВИЙ»

Учитель вирішив перевірити учнів на кмітливість:

— Хто хоч один раз обпікся, той завжди боїться вогню. Скажи що-небудь схоже.

Учень відповів:

— Кого один раз вимили, той боїться води!

ПОМІЧНИЦЯ

Мати дочці:

— Чому ти так пізно повернулася додому?

— Я була в Марійки — допомагала їй робити уроки.

— Та вона ж відмінниця!

— Я допомагала Марійці робити мої уроки.

ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ

Класний керівник:

— Як треба зберігати підручник, щоб він завжди був новим і чистим?

— Краще його зовсім не носити до школи,— відповів учень.

ПОРТФЕЛЬ З П'ЯТІРКАМИ

Батько купив синові портфеля і наказав:

— Дивися ж, хлопче, щоб ти щодня приносив повний портфель п'ятірок.

— А куди ж я покладу підручники?

ОДНА СЕКУНДА ДО ПЕРЕМИР'Я

Двох школярів перехожий привів до школи.

— Вони вчинили бійку на вулиці.

— Неправда! — вигукнув один з учнів.— Коли ви підійшли до нас, ми вже збиралися помиритися!

КУДИ ПОСПІШАТИ

— Швидше збирайся, а то запізнишся в школу,— каже мама синові.

— Нічого, школа відчинена цілий день.

Любі друзі!

Наш сьогоднішній випуск «Веселих каруселей» пропонує вам шкільні смішинки. Переконаний, що в них хтось із вас упізнає себе чи своїх однокласників, посміється та ще й замислиться: а чи я особисто не буваю смішним?..

А ще я хотів би, щоб ви всі придивлялися пильніше до вашого шкільного життя-буття. І коли хто з вас помітить у ньому щось дотепне, схоже на ці смішинки, нехай запише і надішле мені. Кращі ваші смішинки будуть неодмінно надруковані в журналі.

Ваш Барвінок

Малюнок В. СЕРЦОВОЇ

Hello	English
Bonjour	French
Buenos días	Spanish
你好	Mandarin
Guten Tag	German
Saudações	Portuguese
Поздравляем Вас	Russian
Ciao	Italian
السلام عليكم	Arabic
Tervehdys	Finnish
שלום	Hebrew
Goddag	Danish
今日は	Japanese
Pozdrawiam	Polish
早晨	Cantonese
Morn	Norwegian
অভিনন্দন	Bengali
Salutare	Romanian
Kia Ora	Maori
안녕하세요	Korean
Hou	Lakota
ආයුබෝවන්	Sinhala
Salamu	Swahili
Hallo	Dutch
Svelkas	Lithuanian
अभिवादन	Hindi
Hafa Adai	Polynesian
Molo	Bantu
สวัสดี	Thai
Dai duit	Irish
Te Mauri	Gilbertese
Χαίρετε	Greek
નમસ્તે	Gujurati
Nabad	Somali
Hola	Catalan
السلام علیکم	Urdu
Mbote	Lingala
Namaskaram	Malayalam
Moni	Chichewa
Tere	Estonian
Hej	Swedish
Szervusz	Hungarian
Dobar Dan	Serbo Croat
Thân Chào	Vietnamese
[illegible]	Dzongkha
Hoe gaan dit	Afrikaans
Merhaba	Turkish
Apa kabar	Indonesian
ជំរាបសួរ	Khmer
Góðan dag	Icelandic
ጤና ይስጥልኝ	Amharic
Pozdrav	Czech
Bun di	Romanche
Merhba	Maltese
Talafa	Tuvalu
Inuugujog	Inuit
Felican Tagon	Esperanto
Lumela	Sesotho
Sallutin	Albanian
ສະບາຍດີ	Lao
G' day	Australian

Добридень, дорогі друзі!

Чи не забули ви, що в листопаді і дорослі, і малі відзначатимуть 18-й Всесвітній день вітань? От і добре, що пам'ятаєте! А хто часом і не чув про такий день — нехай прочитає про нього в моєму журналі, в номері шостому за цей рік. Отже, до 21-го листопада!

А сьогодні я виконаю прохання багатьох моїх читачів. У своїх численних листах вони звертаються до мене з проханням дати адреси для листування із своїми однолітками в Радянському Союзі і за кордоном. І я вирішив одразу допомогти всім. Існує така всесвітня організація, яка безкоштовно надає адреси для листування всім школярам і студентам, всім, чий вік від семи до вісімнадцяти років. Називається це товариство «Студенти — друзі з міжнародного листування» і знаходиться в місті Форт-Вейн, штат Індіана, Сполучені Штати Америки. Як бачите, допомагає організація не лише студентам.

Члени цієї організації живуть в усіх країнах світу. Свою діяльність друзі з листування почали в 1972 році, і нині — це найбільша з усіх таких організацій на планеті. Всі члени її шукають друзів за кордоном. Вони обмінюються сувенірами та вивчають культуру інших народів. Ваші однолітки з усіх країн також хочуть дружити і листуватися з вами.

А більш докладно про все ви можете дізнатися, написавши за адресою:

Сполучені Штати Америки,
Lakeland Communications,
International Student Penfriends,
7430 Antebellum Blvd,
Fort Wayne, Indiana,
46815—6569, USA

Я також чекаю на ваші листи!

Барвінок

Я ЗНАЮ, З КИМ ДРУЖИТИ

— Ох же й стомився, поки доніс цю важенну сумку,— каже Поштарик, витираючи спітніле чоло.— А все через Барвінка... Це йому діти шлють стільки листів.

Цікаво, про що ж пишуть Барвінку дівчатка і хлопчики?

Ось відгадки на загадки. Їх прислала Оксана Снігуровська із села Ланна Полтавської області. А он лист із Білорусії. На конверті два прізвища — Оля Кисіль та Іра Тарєлкіна. Дівчатка хочуть познайомитись із школярами з України. Адреса дівчат: 222620, Минская область, Пуховичский район, село Габриеловка.

А семирічна Оля Шиганська, яка нині мешкає на півночі, в місті Пурпі Тюменської області, намалювала північне сяйво і написала: «Це тобі, Барвінку, подарунок за те, що ти робиш гарні й цікаві книжечки. Я з мамою по них вивчаю українську мову».

Ігор Батрух прислав ілюстрації до віршів Тараса Григоровича Шевченка. Хлопчик живе в містечку Білий Бір у Польщі; він є постійним читачем нашого журналу.

В Польщі чимало дітей передплачує «Барвінок». Серед них Каміла Пшибиш і Маріола Мокрогульська. Хто хоче з ними листуватися, напишіть їм листи. Їхні адреси:

Kamila Przybysz
ul. Niska 50
97-200 Tomaszów Mazowiecki
Polska

Mariola Mokrogulska
ul. Niska 45
97-200 Tomaszów Mazowiecki
Polska

А ось ще одна адреса дівчинки, яка хоче мати друзів у Радянському Союзі. Звати її Катаріна, живе вона в Словаччині:
Чеська і Словацька Федеративна Республіка,

KATARINA TODOROVA'
POLOVNICKA 25
BANSKÁ BYSTRICA
97406 ČSFR

Кожного дня Поштарик приносить Барвінкові сотні листів. Одні — зі Львова, інші – з шахтарського краю — Луганщини і Донеччини, з Прибалтики і Підмосков'я, з далекого Сахаліну, Камчатки і Шпіцбергену. І в кожному з них малюнки, вірші, розповіді про навчання, дружбу та жовтенятські справи.

Художник Р. САХАЛТУЄВ

Віктор КОЧЕВСЬКИЙ

СОЛОМИНКА

Відбриніла нива дзвінко
Слівом колоса й стебла,
Свою житню соломинку
До мого бриля вплела.

Відбриніла й почорніла
Від осінньої ріллі...
Соломинка ж не змарніла —
Літо згадує в теплі.

Хай хлющать холодні зливи,
Пазимки лежать в траві,—
Йде вона по рідній ниві
З колоском на голові.

МЛИНОК

Металевий метелик
На даху мерехтить.
Хоче вгору піднятись —
А ніяк не злетить.

Я його змайстрував,
А вітрець приручив,
Без утоми крутитись,
Наче дзигу, навчив.

Скоро разом зі мною
Мій млинок підросте,
Буде людям молоти
Зерно золоте.

Не поспить, коли треба,
У години нічні:
Ясні зорі засвітить
У кожнім вікні.

КОРЕНІ

Плетуться вглиб у землю чисту
Кореневища мовчазні,—
Лиш гілочки зеленим листом
Про них розказують весні.

І жолудь о́сінню рудастий
З верхів'я радісно впаде:
— Гей, кореню-дідусю, здрастуй!
Уже і я в собі на щастя
Коріння чую молоде.

Малюнок О. МІХНУШОВА

ЙОСИФ ТА ЙОГО БРАТИ

IV

Між тим голод у землі Ханаанській посилювався. Незабаром родина Якова знову зосталася без хліба. І знову Яків посилає в Єгипет своїх синів. Але старший син каже батькові:

— Ми не можемо йти в Єгипет без Веніаміна. Адже начальник суворо наказав нам привести його. Ми підемо ще раз у Єгипет по хліб, якщо ти відпустиш Веніаміна з нами.

- Навіщо ви сказали начальникові про вашого молодшого брата? — гірко дорікав їм Яків.

— Начальник розпитував нас про все — про тебе і про всю нашу родину... Ми не знали, що в нього на думці.

Старший син сказав батькові:

— Відпусти Веніаміна! Обіцяю тобі: всі ми повернемося живими і привеземо хліба. А ні — роби зі мною все, що хочеш.

— Візьміть,— мовив батько,— що в нас є найдорожчого — бальзаму, меду, горіхів, мигдалю,— і віднесіть у дарунок від мене єгипетському начальникові. Поверніть йому срібло, яке опинилося у ваших мішках, і віддайте ще срібло — останнє, що лишилося в нас у домі. Візьміть із собою Веніаміна і скажіть начальникові, що я прошу його бути милостивим до мого молодшого сина і не чинити йому зла.

Брати пішли знову в Єгипет і прийшли до житла Йосифа. Йосиф побачив їх у вікно — і Веніаміна з ними — і наказав слугам:

— Заведіть цих людей у дім. І засмажте найкраще козеня. Опівдні вони обідатимуть зі мною.

Брати злякалися, коли слуги повели їх у дім. Вони думали, що їх хочуть затримати як злодіїв, що вкрали срібло, і почали пояснювати, що вони ні в чому не винні.

Тут вийшов до них брат, який зостався заложником у Йосифа, і вони дуже зраділи.

Слуги дали їм води — обмити руки й ноги.

Опівдні Йосиф з'явився перед братами, і вони передали йому дарунки батька. Він спитав: «Як здоров'я старого?» Вони сказали: «Ще живий».

— А це молодший наш брат, Веніамін, котрого ти велів привести,— сказали брати й поставили Веніаміна попереду всіх. І Веніамін уклонився Йосифу.

— Хай буде з вами милість Божа! — мовив Йосиф.

Але він був так схвильований зустріччю з братом, що пішов до іншої кімнати, аби приховати сльози, яких не міг стримати. Потім, умивши обличчя, він знову вийшов до братів і наказав подавати обід. За столом Йосиф сидів окремо від братів і найкращі шматки від кожної страви посилав Веніаміну. Брати пили, їли і дякували Йосифу.

Закінчення. Початок у №№ 7,8, 1990 рік.

Другого дня Йосиф наказав наповнити їхні мішки хлібом і покласти туди все срібло, яке вони привезли для сплати. А в мішок молодшого брата звелів Йосиф покласти срібний келих, із якого пив сам за обідом. І відпустив їх додому.

На світанні брати вийшли з міста, підганяючи віслюків, навантажених мішками з хлібом. Але не встигли вони далеко відійти, як їх наздогнав слуга Йосифа і сказав їм:

— Як могли ви злом відплатити за добро нашому господарю? Чому вкрали ви його улюблений срібний келих, із якого він пив з вами вчора?

Вони обурились:

— Ми не вчинили нічого поганого. Ми не крали срібного келиха господаря. Як могли ми взяти щось із його дому? Адже ми самі повернули все срібло, яке знайшли у себе в мішках... Обшукайте нас. І коли в когось знайдеться келих — покарайте його!

— Ні! — сказав слуга. — Господар повелів так: у кого знайдеться келих, той нехай повернеться до нього та буде його рабом. А ви всі можете йти далі.

Брати розв'язали мішки. Келих знайшовся в мішку Веніаміна. І слуга повів його за собою назад у місто.

Але брати не могли полишити Веніаміна в біді і всі разом повернулися в дім Йосифа. Йосиф почав докоряти їм, і тоді старший брат сказав Йосифу:

— Господарю мій, я знаю, ти в Єгипті найголовніший начальник після фараона, ти можеш вчинити з нами що схочеш, але прошу тебе, вислухай мене. Коли я сказав батькові, що ти вимагаєш привести до тебе нашого молодшого брата, батько не хотів одпускати його з нами. «Двоє улюблених синів було в мене,— сказав він.— Одного

Малюнки О. БАССА

розірвали хижі звірі, а другого ви хочете завести в неволю. Коли я втрачу ще й цього — я помру від горя». Ось що сказав нам батько. А я заспокоїв його і пообіцяв привести Веніаміна назад. Тому, господарю, прошу тебе, залиш мене своїм рабом, а Веніаміна відпусти. Як можу я без нього показатися батькові на очі? Адже він помре від горя!

Йосиф не витримав, заплакав і відкрився братам.

— Я Йосиф, — сказав він. — Брат ваш, котрого ви продали в Єгипет. Доля вберегла мене, і піднесла над людьми, і дала мені владу, щоб я міг порятувати від голодної смерті і вас, і батька. Ідіть же до нього й скажіть: «Відшукався син твій Йосиф; він нині господар у Єгипті. Прийди ж до нього, не гайся. Йосиф хоче, щоб ти жив поруч нього. Він прогодує тебе і дітей твоїх і врятує всіх вас». Скажіть батькові моєму, що ви бачили в моєму домі. Ідіть і приведіть його до мене!

І обійняв Йосиф Веніаміна, свого брата, і плакав на грудях у нього. І всіх братів обнімав він, і цілував, і простив їм зло, яке вони заподіяли йому.

Фараону доповіли, що Йосиф знайшов своїх братів, які прийшли із землі Ханаанської. І захотів фараон зробити добро людині, котра чесно служила йому та єгипетському народові, і повелів привести в Єгипет батька Йосифа і всіх його родичів, обіцяв їм дати землю, і хліб, і колісниці для людей та майна.

Довго не міг Яків повірити, що Йосиф, його улюблений син, живий, що живе він у славі й багатстві, і пам'ятає батька свого, і кличе його жити із собою. Але таке велике було бажання батька побачити сина, котрого він давно звик вважати загиблим, що наказав Яків своїм родичам зараз же лаштуватися в далеку путь.

Вони простилися із землею Ханаанською і пішли в Єгипет — весь рід Якова, всі його діти й онуки, всі раби й рабині з усіма отарами. І дав Йосиф батькові і братам землю, домівки, колісниці і все, що треба їм, щоб жити, не знаючи злигоднів та голоду.

Переказала ***В. СМИРНОВА***

Переклад з російської

«ДОМАШНІ МАШИНИ»

Хіба можна так сказати — «домашні машини»? Інша річ — «домашні тварини»: це тварини, яких ми приручили, «одомашнили». А машини?

Подивіться уважно навколо себе. Що «звучить» у вашому домі? Радіо, телефон, телевізор. магнітофон. Що «працює» на вас? Пилосос, міксер, навіть термос, який тримає для вас гарячий чай чи суп, і той «працює» на вас.

Зверніть увагу: слова телевізор і телефон мають однакові початки (теле), телефон і магнітофон — однакові кінці (фон). Це випадковість чи правило? Правило. Усі ці слова і багато інших, схожих на них, зроблені (так-так. саме зроблені) за певним зразком і з однакового «матеріалу». Робляться ці слова тоді, коли з'являється якась нова машина, або пристрій, або ліки, або ще щось. і їм треба дати назву.

У греків було слово теле — «далеко». Це слово вчкористали, коли називали усі винаходи, пов'язані з віддаллю: телефон, телеграф, телеграма, телевізор. А друга частина цих «зроблених» слів? Вона показувала, що саме передають на певну відстань: телеграф — це теле (далеко)+графо (пишу), телеграма — це теле (далеко)+грама (запис), телефон — це теле (далеко)+фон (звук, голос), телевізор — це теле (далеко)+візор (той, хто бачить). З таких «цеглинок» можна складати все нові й нові слова. Наприклад: магнітофон, відео (дивлюсь, бачу)-фон, відео-теле-фон. З'являтимуться нові машини, нові пристрої, а назви для них складатимуться зі старих, часом дуже старих слів — «цеглинок».

Рубрику веде доктор філологічних наук, професор А. П. КОВАЛЬ

Малюнки Є. ІЛЬНИЦЬКОГО

ДОБРИДЕНЬ, ДОРОГІ ДРУЗІ!

Сьогодні я розповім вам цікаву й повчальну історію про те, як другокласник Юрко Бевзенко був лицарем. А ви читайте уважно, бо наприкінці вас чекає завдання...

Почув десь Юрко, що існують лицарські правила поведінки чоловіків із жінками. і вирішив перевірити їх на своїй однокласниці й сусідці Оленці. Після уроків Юрко, наче справжній лицар, звернувся до неї:

— Гей ти, кирпата! Пошурували додому разом!

Здивувалась Оленка такому «лицарському» звертанню, але змовчала, і вони пішли.

Юрко весь час обганяв однокласницю і невдоволено кидав через плече:

— Що ти сунеш, мов той слимак! Ану наддай!

— Мені швидше просто важко йти,— показала Оленка на зайняті руки: в одній — портфель, у другій — пакет із спортивною формою.

— Хе! Слабачка! — реготнув Юрко.— У мене те ж саме, а я все в одній руці несу! — Тут він згадав про лицарські правила і додав: — Звичайно, я допоміг би, але ж ти розумієш: якщо я в тебе щось одне візьму, у тебе перехиляться плечі, тебе почне заносити в один бік, і йти стане ще незручніше. А так — вантаж в обох руках, так би мовити, для рівноваги. Згодна?

Оленка лише кивнула.

На тролейбусній зупинці Юрко перший ускочив до тролейбуса. Це теж здивувало дівчинку, але вона знов промовчала, а Юрко пояснив:

— Я, як справжній лицар, перший ускочив, щоб тобі місце зайняти.— Він на той час уже сидів коло відчиненого вікна.— На жаль, не вистачило... А тут, де сів я, тебе з вікна може протягти — не зачиняти ж його у спеку! Згодна?

І знов промовчала Оленка...

Біля її дому Юрко поставив свої речі на асфальт.

— Ну все, стара, нарешті доплентались. Хух! Бувай, кирпата! — І він так ляснув Оленку по спині, що та аж присіла.

«Ну й дав я! — гордо думав про себе Юрко, прошкуючи додому.— Справжній тобі лицар! З дамою повівся за всіма лицарськими правилами! Дон Кіхот, та й годі!..»

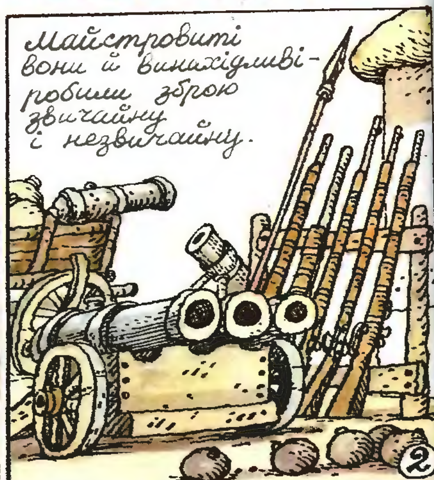
А як ви, любі друзі, гадаєте: лицар Юрко чи ні? Ось вам завдання: напишіть мені, скількох, на вашу думку, помилок припустився Юрко з точки зору справжніх лицарських правил поведінки з дівчинкою? Прізвища тих, хто визначить всі помилки, я неодмінно назву в журналі.

Чекаю на ваші листи.

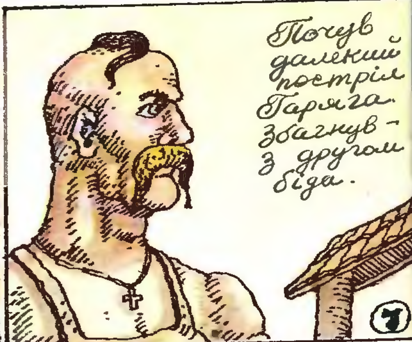
Ваш професор МАКІВКА

Козацькі літавки

Художник Р. САХАЛТУЄВ

Пішов одного разу Рябошапка далеко в степ на полювання

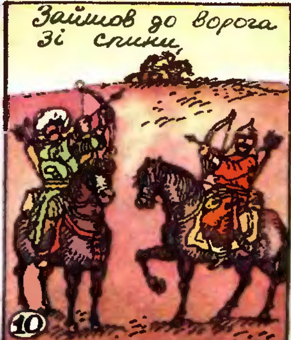

Обнялися Ларівон і Петро

Добре наша вигадка „ворогів лякає",- каже Гаряга

Сміялися над татарами запорожці, коли Петро і Ларивон розповідали їм про літавки

Відтоді все Військо Запорізьке мало небачену в Європі зброю.

ЛЮБІ ДІВЧАТКА Й ХЛОПЧИКИ!

Ось і закінчилися літні канікули. Я уявляю собі, як ви, зібравшись на шкільному подвір'ї, жваво розповідаєте одне одному про цікаві літні пригоди. Тож «приймайте» до гурту ще одного друга-співрозмовника. Кого? Це — «Озеро Олдан» — нова книжка відомого українського письменника, доброго друга «Барвінку» Михайла Слабошпицького (до речі, в цьому номері ви вже прочитали його нову казку).

Герої книжки — ваші ровесники. Вони теж люблять літні пригоди. Та особливу прихильність відчуєте до них тоді, коли дізнаєтеся про їхнє ставлення до природи, до «наших менших братів» — тварин. Уявляєте собі старого, кволого коня Каштана, якого вже й на роботу не беруть?.. Проте в нього з'явився друг — хлопчик Славко, і коневі тепер не так самотньо й сумно. А признайтеся, чи часто ви годуєте безпритульних собак, як це робить герой оповідання «Кудлай»?..

Насамкінець письменник залишив оповідання, в якому розкривається зміст назви всієї книжки. Озеро Олдан — це не звичайне озеро. Так його називали двоє друзів. А вже ваша цікавість допоможе вам з'ясувати до кінця, що саме ховає в собі ця назва.

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ (МДС) ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Журнал нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

Видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Київ, «Молодь».

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ (МДС) и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке).

Издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году.
Выходит ежемесячно.
Киев, «Молодь».

Полиграфкомбинат ЦК ЛКСМ (МДС) Украины «Молодь» ордена Трудового Красного Знамени издательско-полиграфического объединения ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия».

Адрес редакции и полиграфкомбината: 252119. Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44.
Тел. 211-06-80, 211-04-98.

Здано до набору 25.06.90. Підписано до друку 24.07.90. Формат видання 60×90¹/₈. Папір офсетний №1. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Умовн. фарбовідб 12,0. Обліково-видавн. арк. 3,36. Тираж 328000. Зам. 0—314. Ціна 20 к.

Поліграфкомбінат ЦК ЛКСМ (МДС) України «Молодь» ордена Трудового Червоного Прапора видавничо-поліграфічного об'єднання ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия».
Адреса редакції і поліграфкомбінату: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44. Тел. 211-06-80, 211-04-98.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».